

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-03-04

Närvarande: F.d. justitieråden Kerstin Calissendorff och Mats Melin samt justitierådet Malin Bonthron

Nya verktyg för stärkt konkurrens i privat och offentlig verksamhet

Enligt en lagrådsremiss den 12 februari har regeringen (Klimat- och näringslivsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om offentlig säljverksamhet,
2. lag om ändring i konkurrenslagen (2008:579),
3. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kansliråden Julia Nordgren och Stina Nordström, biträdda av ämnesråden Eva Ljungbert och Erik Murray.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om offentlig säljverksamhet

I lagen finns föreskrifter om förbud mot otillbörlig offentlig säljverksamhet samt bl.a. regler om Konkurrensverkets tillsyn och möjligheter att vidta åtgärder mot sådan verksamhet.

12 §

I 12 § föreskrivs att Konkurrensverket får besluta att godta ett åtagande från en offentlig aktör, om det har uppkommit en fråga om att aktören överträder förbudet mot otillbörlig offentlig säljverksamhet. Beslutet får avse en viss tid.

Enligt 21 § får ett beslut enligt 8, 10 eller 12 § förenas med vite. I dessa paragrafer regleras Konkurrensverkets möjlighet att bl.a. förelägga offentliga aktörer att lämna vissa uppgifter (8 §) och att upphöra med en överträdelse av förbudet (10 §). I 12 § ges således verket möjlighet att i stället för att inskrida mot ett visst handlande godta ett åtagande från den offentliga aktören.

Enligt 2 § lagen (1985:206) om viten ska ett vitesföreläggande vara riktat till en viss adressat och, om föreläggandet innebär en skyldighet för denna att vidta en viss åtgärd, ska det av föreläggandet framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden ska vidtas.

Den föreslagna regleringen i 12 § är problematisk i två avseenden såvitt gäller möjligheten att förena ett beslut med vite. För det första framgår det inte till skillnad mot bestämmelserna i 8 och 10 §§, annat än möjligen indirekt, att Konkurrensverket får förelägga adressaten att vidta eller underlåta de åtgärder som verket beslutat att godta.

För det andra, i den mån det godtas att en viss åtgärd ska vidtas, ger bestämmelsen utrymme för att verkets beslut kan få gälla tills vidare.

Lagrådet noterar att 3 kap. 4 § första stycket konkurrenslagen innefattar en i princip likalydande möjlighet för Konkurrensverket att godta ett åtagande. Även ett sådant godtagande får avse en begränsad tid och enligt 6 kap. 1 § förenas med vite.

Eftersom den nu föreslagna lagen har en tydlig konkurrensrättslig koppling har Lagrådet förståelse för att den utformats efter mönster av en motsvarande reglering i konkurrenslagen och vill därför inte motsätta sig förslaget.

Lagrådet förordar emellertid att de båda bestämmelserna om godtagande av ett åtagande vid tillfälle ses över så att de bättre överensstämmer med allmänna vitesrättsliga principer.

13 §

I paragrafen regleras under vilka förutsättningar ett beslut att godta ett åtagande från en offentlig aktör får återkallas. Paragrafen är utformad med 3 kap. 4 § konkurrenslagen som förebild. I punkten 3 anges att återkallelse kan ske om beslutet har grundats på ofullständiga, oriktiga eller vilseledande uppgifter som den offentliga aktören har lämnat.

Lagrådet noterar att uppräkningsordningen av orden ofullständiga, oriktiga eller vilseledande görs i samma ordning som i 3 kap. 4 § konkurrenslagen men avviker från ordningen i de uppräkningsordningar av samma ord som finns i 5 kap. 21 § konkurrenslagen. Den senare paragrafen omfattas av lagförslagen i remissen. Lagrådet förespråkar att en likriktning av hur dessa bestämmelser utformas sker under den fortsatta beredningen av förslaget.

Förslaget till lag om ändring i konkurrenslagen

3 a kap. 4 §

Paragrafen anger en tidsfrist för Konkurrensverkets beslut om ålägganden enligt 2 §. Av författningskommentaren framgår att avsikten är att tidsfristen ska gälla även för beslut om att godta ett åtagande från ett företag enligt 3 §. Lagrådet förordar att detta tydliggörs genom att det i lagtexten uttryckligen anges att tidsfristen även gäller för beslut enligt 3 §.

3 a kap. 9 § och 10 § första stycket

Paragraferna reglerar omprövning av ett konkurrensfrämjande åläggande till nackdel för en part respektive återkallelse av ett beslut att godta ett konkurrensfrämjande åtagande från ett företag.

I båda paragraferna anges som en grund för omprövning respektive återkallelse att åläggandet respektive beslutet har grundats på en oriktig uppgift. Av författningskommentarerna framgår att med oriktig uppgift avses en uppgift som är ofullständig, felaktig eller vilseledande.

Ordet oriktig måste språkligt sett uppfattas som mycket näraliggande ordet felaktig. Det måste trots det ses som fullt möjligt att göra en sådan tolkning av uttrycket oriktig uppgift som förespråkas i remissen. Det finns också exempel på gällande bestämmelser i konkurrenslagen som har motsvarande konstruktion (se 4 kap. 19 och 20 §§). På andra ställen i konkurrenslagen (se 3 kap. 4 § och 5 kap. 21 §) finns dock bestämmelser där det i stället i lagtexten anges en uppräkningslista av orden oriktiga, ofullständiga eller vilseledande uppgifter. Det ligger då nära till hands att uppfatta det så att oriktiga uppgifter inom ramen för konkurrenslagen inte har

ansetts innefatta ofullständiga eller vilseledande uppgifter. Det kan noteras att i 13 § i den föreslagna nya lagen om offentlig säljverksamhet har de tre orden skrivits ut i lagtexten.

Sett i ljuset av det redovisade anser Lagrådet att det lämpligaste vore att skriva ut "oriktig, ofullständig eller vilseledande uppgift" även i de nu aktuella paragraferna. Lagrådet förespråkar att 3 a kap. 9 § respektive 10 § första stycket ges följande lydelse.

3 a kap. 9 §

Konkurrensverket får ompröva ett beslut enligt 2 § till nackdel för den som beslutet gäller, om beslutet har grundats på en oriktig, ofullständig eller vilseledande uppgift och uppgiften är av väsentlig betydelse för beslutet.

3 a kap. 10 § första stycket

Konkurrensverket får återkalla ett beslut enligt 3 § till nackdel för den som beslutet gäller, om beslutet har grundats på en oriktig, ofullständig eller vilseledande uppgift och uppgiften är av väsentlig betydelse för beslutet.

4 kap. 10 a §

Lagrådsremissens förslag till informationsläggande syftar till att ge Konkurrensverket information om förestående företagskoncentrationer för att på så vis ge verket ett underlag för en bedömning av behovet av ett anmälningsläggande enligt 4 kap. 7 § första stycket 1. Vid föredragningen har upplysts att avsikten är att möjliggöra för Konkurrensverket att besluta om den aktuella typen av informationslägganden för företag med en ställning och styrka på marknaden som medför att de företagskoncentrationer som skulle kunna aktualiseras för företaget ofta är av sådan karaktär som avses i 7 § första stycket 1.

Den föreslagna paragrafens utformning är inte helt lättillgänglig när det gäller i vilket skede ett informationsläggande aktualiseras. Vidare är den koppling som finns till 7 § första stycket 1 vagt uttryckt.

Lagrådet föreslår en justering av den förslagna paragrafens lydelse.

Paragrafen skulle exempelvis kunna lyda:

Konkurrensverket får ålägga ett företag att under en period om högst två år lämna följande information till verket om de företagskoncentrationer som företaget är part i:

1. uppgift om deltagarna i koncentrationen,
2. en beskrivning av koncentrationen,
3. tidpunkten för den rättshandling som ligger till grund för koncentrationen, och
4. tidpunkten då koncentrationen är avsedd att genomföras.

Konkurrensverket ska i åläggandet ange vilken verksamhet som informationsskyldigheten omfattar.

Ett åläggande får endast beslutas om informationen skulle kunna leda till ett anmälningsåläggande enligt 7 § första stycket 1.

Företagets information ska lämnas innan koncentrationen genomförs.

4 kap.16 b §

I 16 a § föreskrivs att en part eller någon annan medverkande i en företagskoncentration under vissa förutsättningar inte får vidta någon åtgärd för att fullfölja koncentrationen. Enligt 16 b § första stycket får Konkurrensverket besluta om undantag från förbudet i 16 a § om det finns särskilda skäl. I andra stycket föreskrivs att verket, om det är nödvändigt för att säkerställa att förbudet i 16 a § följs, får meddela förbud eller åläggande för parterna eller andra medverkande i företagskoncentrationen.

Regleringen överensstämmer i sak med nuvarande reglering i 4 kap. 12 och 13 a §§. Enligt Lagrådets mening skulle det likväl underlätta förståelsen av regleringen om det i författningskommentaren till 16 b § andra stycket tydliggjordes, gärna med något exempel, att det med förbud där avses enskilda handlingar på detaljnivå som trots det allmänna förbudet i 16 a § mot att fullfölja koncentrationen kan försämra konkurrensen på den ifrågavarande marknaden.

4 kap. 18 §

Paragrafen är ny och reglerar när Konkurrensverket får ändra ett beslut om att lämna en företagskoncentration utan åtgärd. I paragrafen anges att så får ske när beslutet grundats på en oriktig uppgift. Samma överväganden gör sig gällande beträffande denna paragraf som rörande 3 a kap. 9 § och 10 § första stycket. Lagrådet anser att paragrafen bör justeras på motsvarande sätt som föreslås beträffande dessa paragrafer.